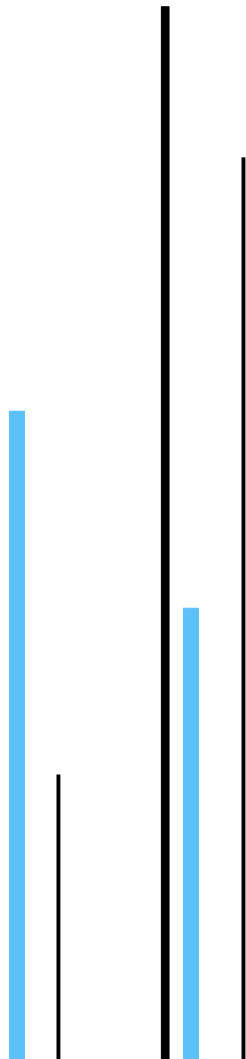

Recreatiewoningen in Nederland 2021

Samenstelling van woningen, huishoudens
en bewoners op basis van microdata

Recreatiewoningen in Nederland 2021

Samenstelling van woningen, huishoudens en
bewoners op basis van microdata

Uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Michael Stuart-Fox

25 januari 2022 | r2021-0100MS | 20125-WON

ABF Research | Verwersdijk 8 | 2611 NH | Delft | 015 - 27 99 300

Copyright ABF Research 2022

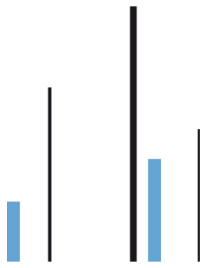
De informatie in dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. ABF Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of onvolledigheden. Het gebruik van (onderdelen van) dit rapport is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding, data en definitie	9
1.1 Inleiding	9
1.2 Identificeren recreatiewoningen en clusters in CBS-microdata	9
1.3 Inschrijvingen op recreatiewoningen	12
2 Recreatiewoningen per provincie	13
2.1 Aantal recreatiewoningen per provincie.....	13
2.2 Objecten met logiesfunctie én andere gebruiksfunctie	14
3 Tijdreeks sinds 2017	15
3.1 Recreatiewoningen van 2021: status in 2017	15
3.2 Nieuwbouwrecreatiewoningen per gemeente.....	16
3.3 Recreatiewoningen van 2017: status in 2021	17
4 Bewoning van recreatiewoningen.....	19
5 Huishoudens in recreatiewoningen	21
6 Bewoners van recreatiewoningen.....	23
6.1 Geslacht, leeftijd en herkomst	23
6.2 Opleidingsniveau en bron van inkomsten.....	24
6.3 Woonduur.....	26
6.4 Kenmerken in samenhang bekeken	26

Samenvatting

In opdracht van het ministerie van BZK heeft ABF onderzoek gedaan naar recreatiewoningen in Nederland anno 2021. Aan bod komen de samenstelling van de voorraad recreatiewoningen en de kenmerken van huishoudens en personen die in die woningen staan ingeschreven volgens de Basisregistratie Personen (BRP). Het onderzoek is uitgevoerd op basis van CBS-microdata. In deze samenvatting zijn de belangrijkste bevindingen opgenomen.

- Nederland telt per 1-1-2021 in totaal ruim 124 duizend recreatiewoningen. Recreatiewoningen zijn in dit onderzoek gedefinieerd als verblijfsobjecten (vbo's) in de BAG met uitsluitend een logiesfunctie die kleiner zijn dan 250 m²¹. Deze woningen liggen zowel op als buiten vakantieparken. Stacaravans zijn niet meegenomen.
- Begin 2019 waren er volgens dezelfde definitie bijna 117 duizend recreatiewoningen. Het aantal recreatiewoningen is in twee jaar tijd dus *per saldo* met ca. 7 duizend toegenomen. Dit saldo is het gevolg van toevoegingen aan de voorraad via nieuwbouw en administratieve wijzigingen (verandering gebruiksfunctie in de BAG) en van onttrekking aan de voorraad via sloop en administratieve wijzigingen.
- Van de 124 duizend recreatiewoningen liggen er ruim 117 duizend (95%) in een buurt² met ten minste 20 vbo's met logiesfunctie. Een groot deel van deze recreatiewoningen staat vermoedelijk op een recreatie- of vakantiepark of is anderszins ruimtelijk geclusterd met andere recreatiewoningen. De overige 6,5 duizend liggen in buurten met minder vbo's met een logiesfunctie.
- Op basis van de data valt niet te zeggen welk deel van de recreatiewoningen in bezit is van bedrijven (zoals Landal, Roompot of EuroParcs) en welk deel particulier eigendom is.
- Op 13.800 recreatiewoningen (11%) staan één of meer personen in de Basisregistratie Personen (BRP) ingeschreven. Van het grootste deel van deze groep mag worden aangenomen dat ze daadwerkelijk voor korte of lange tijd permanent (al dan niet legaal) in de recreatiewoning wonen. Het daadwerkelijke aantal personen dat permanent in een recreatiewoning woont, ligt vermoedelijk aanzienlijk hoger. Lang niet iedereen schrijft zich immers in de BRP in op het adres van de recreatiewoning. Begin 2019 waren er ruim 12.600 woningen (11% van 117 duizend) waar iemand stond ingeschreven in de BRP.
- Het percentage van 11% administratief bewoonde recreatiewoningen lijkt stabiel in de tijd. Onderzoeken van rond 2004 kwamen op vergelijkbare percentages uit.
- Gelderland telt met ruim 22 duizend het grootste aantal recreatiewoningen. Daarna volgen Zeeland en Noord-Holland met elk bijna 17 duizend. In Groningen staan slechts een kleine 1.400 recreatiewoningen. In Utrecht staat op 25% van de recreatiewoningen iemand ingeschreven in de BRP terwijl dat in Zeeland slechts 3% is.

¹ Daarnaast mogen deze woningen niet worden bewoond door meerdere studentenhuishoudens en is de gemeente Rotterdam buiten beschouwing gelaten. Zie paragraaf 1.2 voor toelichting op deze keuzes.

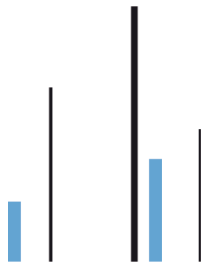
² Volgens de CBS-buurtindeling.

- In totaal staan 25.740 personen in de BRP ingeschreven op het adres van een recreatiewoning. Deze bewoners zijn verdeeld over 15.420 huishoudens. Ruim de helft (52%) van deze huishoudens is een eenpersoonshuishoudens en 32% betreft een paar zonder kinderen.
- 28% van de ingeschreven bewoners is tussen de 50 en 65 jaar oud. Dit is daarmee de grootste leeftijdsgroep.
- 18% van de ingeschreven bewoners is in het buitenland geboren³, een relatief hoog percentage in vergelijking met de Nederlandse bevolking als geheel (13,7%). 8% heeft een Poolse achtergrond en 4% een overige Oost-Europese achtergrond. Dit zijn waarschijnlijk voor het overgrote deel arbeidsmigranten.
- In vergelijking met begin 2019 is vooral het aantal ingeschreven bewoners met een Poolse of andere Oost-Europese achtergrond toegenomen. Verder zijn de verschillen met het eerdere onderzoek klein.
- De woontijd van huidige bewoners van recreatiewoningen is vaak kort: 30% van de bewoners staat op peildatum 1 januari 2021 minder dan één jaar ingeschreven op het adres van de recreatiewoning. Bijna 20% woont er tussen de 5 en 10 jaar en niet meer dan 17% woont er 10 jaar of langer. Dit laatste percentage is lager dan onder de Nederlandse bevolking als geheel.
- Alleenstaanden hebben vaker een migratieachtergrond (eerste of tweede generatie) dan personen in meerpersoonshuishoudens. Omgekeerd geformuleerd: een relatief groot deel van de personen met een migratieachtergrond zijn alleenstaand. Ruim één op de tien alleenstaanden in recreatiewoningen is zelf afkomstig uit Polen of heeft ouder(s) die daar geboren zijn.
- Bewoners met een migratieachtergrond (eerste of tweede generatie) hebben vaker dan gemiddeld een korte woontijd. Personen zonder migratieachtergrond hebben juist vaker een langere woontijd dan de gemiddelde bewoner van een recreatiewoning .

³ Eerste generatie migratieachtergrond.

1

Inleiding, data en definitie

1.1 Inleiding

Dit onderzoek betreft een update van het eerdere onderzoek naar de permanente bewoning van recreatiewoningen dat ABF in 2020 in opdracht van BZK uitvoerde¹. Dat onderzoek had 1-1-2019 als peildatum. Het huidige onderzoek gaat over de stand twee jaar later, dus op 1-1-2021. In het huidige onderzoek wordt dezelfde methodiek gehanteerd om recreatiewoningen te identificeren in de CBS-microdata. In dit rapport worden de eerdere uitkomsten niet opgenomen, maar wordt aan het begin van elk hoofdstuk aangegeven welke opvallende verschillen er eventueel zijn. In het algemeen zijn de verschillen met de eerdere uitkomsten klein. Met andere woorden: de aantallen volgens de BRP bewoonde recreatiewoningen zijn weinig veranderd en ook de samenstelling van huishoudens en personen naar verschillende achtergrondkenmerken is weinig veranderd. Nieuw ten opzichte van het rapport van 2020 is het hoofdstuk over de ontwikkeling van het aantal recreatiewoningen sinds 1-1-2017 en de oorzaken van toevoegingen of onttrekkingen van recreatiewoningen aan de voorraad.

In 2017 is door ABF het eerste onderzoek² naar (de bewoning van) recreatiewoningen uitgevoerd. Dat onderzoek had als peildatum 1-1-2016. Een vergelijking met dat onderzoek is niet goed te maken omdat er destijds ook stacaravans³ in de uitkomsten zaten.

1.2 Identificeren recreatiewoningen en clusters in CBS-microdata

Doel van het onderzoek is een zo goed mogelijk beeld schetsen van het aantal recreatiewoningen in Nederland en van de bewoners die zich in de BRP in een recreatiewoning hebben ingeschreven. In de CBS-microdatabestanden kunnen recreatiewoningen niet eenvoudig als zodanig worden geselecteerd. Er is daarom gekozen voor een benadering door recreatiewoningen per 1-1-2021 te definiëren als:

- BAG-verblijfsobjecten (vbo) met enkel een logiesfunctie (en geen andere (woon)functie),
- die kleiner zijn dan 250 m² en
- niet worden bewoond door meerdere studentenhuishoudens

¹ De uitkomsten zijn toen verwerkt in het rapport "Permanente bewoning van recreatiewoningen" (r2020-0068MS, juli 2020).

² De uitkomsten zijn toen verwerkt in de notitie "Permanente bewoning recreatiewoningen" (n2017-0254MS, december 2017).

³ In de loop van 2016 hebben enkele toeristische gemeenten de ten onrechte in de BAG geregistreerde stacaravans uit de BAG verwijderd. Dat is in de statistieken terug te zien aan de grote aantallen 'gesloopte' of 'ontrokken' verblijfsobjecten met logiesfunctie in dat jaar. Het onderzoek uit 2017 had betrekking op peildatum 1-1-2016. In de betreffende gemeenten zaten de stacaravans toen nog wel in de BAG en zijn ze dus meegenomen in het onderzoek. Omdat stacaravans in de daarna uitgevoerde onderzoeken buiten beschouwing zijn gebleven, valt er geen zuivere vergelijking te maken met het onderzoek uit 2017. In dit rapport maken we die vergelijking dan ook niet.

Deze criteria zijn conform de eerdere onderzoeken voor BZK naar recreatiewoningen. De logiesfunctie is de BAG-gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan personen die elders hun hoofdverblijf hebben. Een deel van de objecten met een logiesfunctie heeft ook een andere gebruiksfunctie in de BAG, vaak een woonfunctie. Dit kunnen bijvoorbeeld bed & breakfasts zijn of recreatiewoningen die inmiddels zijn omgezet naar reguliere woningen – bijvoorbeeld door een bestemmingsplanwijziging van gemeenten – maar waarvan de logiesfunctie ook toegestaan blijft of in de BAG nog niet is weggehaald. Ook recreatiewoningen waar gemeenten officieel toestemming hebben gegeven om permanent in te wonen kunnen zowel een logies- als woonfunctie hebben in de BAG. Deze toestemming kan worden geregeld via ofwel het bestemmingsplan ofwel via een persoonsgebonden gedoogbeschikking (PGB)⁴ of persoonsgebonden ontheffing (omgevingsvergunning, PGO)⁵.

Om de voorraad 'echte' recreatiewoningen – waar permanent wonen vaak niet is toegestaan – zo goed mogelijk te benaderen zijn vbo's met zowel een logies- als woonfunctie buiten de analyse gelaten. Ook vbo's met zowel een logies- als andere functie (bijeenkomst, onderwijs et cetera) blijven buiten de analyses.

De totale voorraad verblijfsobjecten met enkel een logiesfunctie omvat niet alleen recreatiewoningen maar ook hotels, motels, kampeerboerderijen en pensions. Om grotere objecten zoals hotels en motels uit de analyses te laten zijn objecten die 250 m² of groter zijn, weggelaten. Ook objecten die volgens de BRP worden bewoond door twee of meer studentenhuishoudens zijn buiten de analyse gelaten. Deze objecten zijn vaak in studentensteden gelegen en zullen vaak 'studentenhôtels' zijn, waarvan er de laatste jaren een aantal is bijgekomen. Vervolgens is gekeken naar de ligging van de resterende vbo's in de verschillende gemeenten en buurten. Opvallende aantallen zijn nader onderzocht. Er is besloten om alle vbo's gelegen in de gemeente Rotterdam buiten de analyse te laten omdat die objecten, gegeven hun spreiding over Rotterdamse buurten en de bewonerssamenstelling, hoogstwaarschijnlijk geen echte recreatiewoningen betreffen.

De uiteindelijk resterende voorraad betreft 124.037 vbo's waarvan het waarschijnlijk is dat het werkelijk recreatiewoningen zijn⁶. In de publicatie "De Nederlandse markt voor recreatiewoningen 2017" van de NVM staat een aantal van 130 duizend recreatiewoningen genoemd. Op basis van de gebruikte data valt niet te zeggen welk deel van de recreatiewoningen in bezit is van bedrijven (zoals Landal, Roompot of EuroParcs) en welk deel particulier eigendom is. Van de in dit onderzoek afgebakende recreatiewoningen kan niet worden gezegd of permanente bewoning daar wel of niet is toegestaan. In de microdata is niet bekend wat de toegestane functie volgens het geldende bestemmingsplan is en of er sprake is van een door de gemeente verstrekte gedoogbeschikking of ontheffing. Alle bewoners en huishoudens in de analyses staan

⁴ Deze gedoogbeschikkingen zijn persoons- en objectgebonden en zijn door veel gemeenten alleen verleend aan mensen die op 31 oktober 2003 al in de recreatiewoning woonden. Sommige gemeenten hebben een eerdere of latere peildatum gebruikt. Gemeenten beslissen zelf aan welke eisen aanvragers moeten voldoen. In elk geval moet de recreatiewoning voldoen aan de eisen die aan woningen gesteld worden volgens het Bouwbesluit 2012. De PGO is vergelijkbaar, maar de eisen om daarvoor in aanmerking te komen liggen landelijk wettelijk vast (onder meer bewoning op of voor 31 oktober 2003).

⁵ Gemeenten moeten volgens de BAG-richtlijnen in het geval van een gedoogbeschikking voor permanente bewoning de gebruiksfunctie 'wonen' in de BAG toevoegen. Of dit ook altijd gebeurt is niet duidelijk.

⁶ Dit aantal van 117 duizend recreatiewoningen valt lager uit dan het aantal van 130.040 vbo's per 1-1-2019 in het eerdere onderzoek. In het eerdere onderzoek werden stacaravans die in de loop van 2016 uit de BAG zijn verwijderd als vbo's, nog wel meegenomen. In het huidige onderzoek, met 1-1-2019 als peildatum, blijven deze eenheden buiten beschouwing. Dit verklaart een deel van het verschil in aantal.

ingeschreven in de BRP. Een deel ervan heeft volgens de gemeentelijke regels (bestemmingsplan, gedoogbeschikking/ontheffing) toestemming om in de recreatiewoning te wonen en een ander deel niet. Welk percentage tot welke groep behoort is niet bekend en kan niet op basis van dit onderzoek worden vastgesteld.

Veruit de meeste recreatiewoningen in Nederland staan op vakantieparken. In de CBS-microdatabestanden is het niet mogelijk om vakantieparken te identificeren. Het laagste schaalniveau waarmee gewerkt kan worden is het CBS-buurniveau. Om toch tot een afbakening te komen is bepaald dat recreatiewoningen op een park staan als er ten minste 20 vbo's met logiesfunctie⁷ in één CBS-buurt staan. Van de (afgerond) 124.040 recreatiewoningen staan er dan 117.440 (95%) op een park en 6.600 (5%) niet. In de tabellen worden de termen 'solitair' en 'geclusterd' gebruikt omdat er sprake is van een zekere ruis. Sommige recreatiewoningen op kleine parken – of grotere parken met veel stacaravans en maar weinig recreatiewoningen – worden onterecht als 'solitair' beschouwd of andersom. De gegevens in de tabellen die gaan over 'solitaire woningen' moeten worden beschouwd als indicatief omdat er juist in deze categorie waarschijnlijk ook vbo's zitten die in werkelijkheid geen recreatiewoning zijn. Bij de categorie 'geclusterd' is die kans kleiner. De gegevens in de tabellen die gaan over deze categorie recreatiewoningen zijn dan ook betrouwbaarder.

Verdieping: stacaravans op vakantieparken, chalets en standplaatsen

Vakantieparken in Nederland bestaan vaak deels of zelfs uitsluitend uit 'permanente stacaravans' op vaste standplaatsen. Stacaravans zitten in principe niet in de BAG als verblijfsobjecten en kunnen daarom niet in de analyses op basis van de microdata worden meegenomen⁸. In dit rapport blijven stacaravans dan ook buiten beschouwing. Alleen objecten die "direct en duurzaam met de aarde zijn verbonden" mogen als pand in de BAG worden opgenomen. Stacaravans mogen niet als pand (en verblijfsobject) in de BAG worden opgenomen. Er mogen in de BAG wel standplaatsen voor worden aangewezen, maar lang niet alle gemeenten maken gebruik van deze mogelijkheid. In de praktijk zijn er wel gemeenten geweest die stacaravans als verblijfsobject met logiesfunctie hebben geregistreerd in de BAG. In 2016 is vastgesteld dat gemeenten dat moeten terugdraaien en de stacaravans uit de BAG moeten verwijderen. Dat is ook te zien aan de grote aantallen 'gesloopte' of 'onttrokken' verblijfsobjecten met logiesfunctie in een aantal toeristische gemeenten in 2016.

In het BAG-objectenhandboek is beschreven dat chalets wel gewoon als pand geregistreerd moeten worden in de BAG. Chalets die voldoen aan de in dit rapport gehanteerde definitie van 'recreatiewoningen' maken dus gewoon deel uit van de tabellen. Op basis van de gebruikte data kan niet worden bepaald hoeveel van de recreatiewoningen chalets zijn. Bouwwerken, waaronder mogelijk ook objecten die voor recreatief verblijf zijn bedoeld, die niet voldoen aan de definitie van 'pand' zijn niet in de BAG opgenomen.

Zoals gezegd worden in de BAG ook standplaatsen onderscheiden. Deze standplaatsen worden voor het overgrote deel gebruikt voor woonwagens en die bevinden zich voor het overgrote deel op

⁷ Deze vbo's hoeven niet noodzakelijkerwijs te voldoen aan de

⁸ Wanneer meerdere stacaravans aaneen worden gebouwd of anderszins sprake is van een samenvoeging van "verplaatsbare" delen wordt in de BAG gesproken van een chalet. Een chalet wordt als pand afgebakend en kan meerdere verblijfsobjecten bevatten.

woonwagencampen en niet op vakantieparken. Er is voor gekozen om standplaatsen daarom volledig buiten beschouwing te laten.

1.3 Inschrijvingen op recreatiewoningen

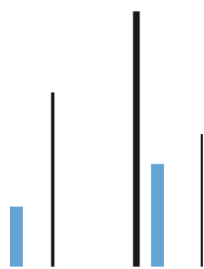
Van de 124 duizend recreatiewoningen staat op 1 januari 2021 op 13.800 woningen één of meer personen in de Basisregistratie Personen (BRP) ingeschreven, ofwel 11% van het totaal. Het aantal van (ongeveer) 1 op de 10 is ook in eerdere onderzoeken naar voren gekomen, zoals dat van de VROM-Inspectie op basis van een inventarisatie onder alle gemeenten in 2004. Daaruit bleek dat er, volgens opgave van gemeenten, 151.650 recreatieverblijven waren (inclusief niet-woningen voor recreatie) en dat er daarvan 16.100 ofwel 11% bewoond waren volgens de BRP (destijds GBA). Ook onderzoeken van vóór 2004 komen uit op een vergelijkbaar aandeel administratief bewoonde recreatiewoningen.

Van de solitair gelegen recreatiewoningen is 18% volgens de BRP bewoond. Bij de geclusterde recreatiewoningen is dat 11%.

Niet iedereen die in de BRP staat ingeschreven op een recreatiewoning zal daar ook feitelijk zijn hoofdverblijf hebben⁹. Aan de andere kant komt het vaker voor dat personen feitelijk in een recreatiewoning wonen maar daar niet staan ingeschreven. Soms weigert de gemeente de inschrijving. Vaker zullen mensen bewust niet proberen om zich in te schrijven omdat het niet mag van de verhuurder of om bij de gemeente niet op te vallen. Inschrijving in de BRP is voor gemeenten soms immers aanleiding een handhavingprocedure te starten. In werkelijkheid zal het personen en huishoudens dat in een recreatiewoning woont dus groter zijn dan blijkt uit de registraties. De analyses in dit onderzoek zijn dan ook niet geschikt om antwoord te geven op de vraag hoeveel mensen permanent verblijven in recreatiewoningen of vakantieparken. Wel geven de analyses een beeld van de samenstelling van de ingeschreven bewoners en huishoudens. In hoeverre deze groep qua samenstelling afwijkt van de groep die zich niet heeft ingeschreven, is moeilijk te zeggen omdat er meerdere redenen zijn waarom personen zich niet op het adres van de recreatiewoning inschrijven.

⁹ Bijvoorbeeld vanwege hypotheekrenteaftrek. Ingeschreven staan op een recreatiewoning in eigen bezit kan dan hypotheekrenteaftrek mogelijk maken terwijl er feitelijk in een huurhuis elders wordt gewoond.

2

Recreatiewoningen per provincie

2.1 Aantal recreatiewoningen per provincie

In onderstaande tabel is het aantal recreatiewoningen per provincie weergegeven, uitgesplitst naar wel of niet bewoond volgens de BRP. Gelderland telt met ruim 22.400 het grootste aantal recreatiewoningen. Daarna volgen Zeeland en Noord-Holland. In Groningen staan slechts een kleine 1.400 recreatiewoningen.

In Utrecht staat op 25% van de recreatiewoningen iemand ingeschreven in de BRP terwijl dat in Zeeland slechts 3% is.

Tabel 2-1: Aantal recreatiewoningen naar provincie en bewoning (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

	Niet bewoond	Bewoond	Totaal	% bewoond
Drenthe	7.805	1.435	9.240	16%
Flevoland	2.565	380	2.945	13%
Friesland	9.285	660	9.945	7%
Gelderland	19.820	2.620	22.440	12%
Groningen	1.185	210	1.395	15%
Limburg	9.125	580	9.705	6%
Noord-Brabant	8.795	2.150	10.945	20%
Noord-Holland	15.830	1.040	16.870	6%
Overijssel	6.500	1.380	7.880	18%
Utrecht	3.710	1.235	4.945	25%
Zeeland	16.470	445	16.920	3%
Zuid-Holland	9.145	1.670	10.815	15%
Nederland totaal	110.235	13.805	124.035	11%

2.2 Objecten met logiesfunctie én andere gebruiksfunctie

Er zijn in de BAG ook verblijfsobjecten die zowel een logies- als een woonfunctie hebben. Deze vbo's worden in dit onderzoek niet tot de recreatiewoningen gerekend. Mogelijk gaat het in een deel van de gevallen om recreatiewoningen waar permanente bewoning volgens de gemeente is toegestaan en die de gemeente om die reden in de BAG ook een woonfunctie heeft toegekend. Het kan bijvoorbeeld ook om B&B's gaan. Op basis van de data valt dit onderscheid niet te maken. In totaal zijn er bijna 7.800 vbo's met zowel een logies- als een woonfunctie. Op 58% van deze woningen is iemand ingeschreven volgens de BRP: een duidelijk veel hoger percentage dan bij de recreatiewoningen in dit rapport.

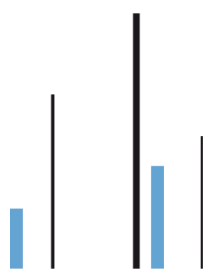
Tabel 2-2: Aantal verblijfsobjecten met zowel logiesfunctie als woonfunctie, naar provincie en bewoning (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

	Niet bewoond	Bewoond	Totaal	% bewoond
Drenthe	55	135	190	71%
Flevoland	240	85	320	27%
Friesland	780	840	1.620	52%
Gelderland	85	345	430	80%
Groningen	345	105	450	23%
Limburg	65	275	340	81%
Noord-Brabant	265	1.030	1.290	80%
Noord-Holland	950	740	1.690	44%
Overijssel	215	280	495	57%
Utrecht	40	175	220	80%
Zeeland	195	155	350	44%
Zuid-Holland	70	320	390	82%
Nederland totaal	3.305	4.485	7.790	58%

Tot slot is er ook een klein aantal vbo's die zowel een logiesfunctie als een overige functie¹ (niet-wonen) hebben. Er zijn in totaal 1.180 van dergelijke vbo's in Nederland per 1-1-2021.

¹ Alle gebruiksfuncties in de BAG anders dan logies en woenn.

3

Tijdreeks sinds 2017

3.1 Recreatiewoningen van 2021: status in 2017

Van de 124 duizend recreatiewoningen van 2021 waren er bijna 107 duizend (86%) in 2017 ook al een recreatiewoningen (conform dezelfde definitie). Bijna 8 duizend recreatiewoningen zijn in de jaren 2017 t/m 2020 via nieuwbouw¹ aan de voorraad recreatiewoningen toegevoegd. Ruim 5 duizend recreatiewoningen bestonden in 2017 ook al als vbo maar hadden toen (ook) een andere BAG-gebruiksfunctie, zoals wonen, en werden daarom in dat jaar niet tot de voorraad recreatiewoningen gerekend. Dan zijn er nog ruim 500 recreatiewoningen die in 2017 wel al uitsluitend een logiesfunctie hadden, maar die vanwege hun status² in de BAG (nog) niet tot de voorraad vbo's werden gerekend. Deze woningen hadden in 2017 nog de status "Verblijfsobject gevormd" of "Niet gerealiseerd verblijfsobject", bijvoorbeeld omdat de bouw net was gestart. Dit zouden (deels) ook nieuwbouwwoningen kunnen zijn, maar dat valt niet met zekerheid te zeggen. Tot slot zijn er nog huidige recreatiewoningen die in twee restcategorieën vallen. Bij deze woningen is er geen sprake van nieuwbouw, maar van wijzigingen in de registraties.

Van alle 17 duizend recreatiewoningen (124 duizend minus 107 duizend) die er in de vier jaar tussen 2017 en 2021 zijn bijgekomen, kunnen 8 duizend woningen met zekerheid als 'echte' fysieke toevoegingen (nieuwbouw) worden beschouwd. Het merendeel betreft wijzigingen van gebruiksfunctie in de BAG of andere wijzigingen in de registraties. Dit zijn dus recreatiewoningen die er enkel op papier zijn bijgekomen.

Tabel 3-1: Aantal recreatiewoningen van 1-1-2021 naar status op 1-1-2017 en type mutatie tussen beide peildata; bron: CBS-microdata

In 2017 ook al recreatiewoning	106.810	86,1%
Nieuwbouw sinds 2017 (bouwjaar >= 2016)	7.985	6,4%
In 2017 al vbo, BAG-functie veranderd sinds 2017	5.210	4,2%
In 2017 logiesfunctie maar door BAG-status niet in voorraad	530	0,4%
In 2017 al vbo met logiesfunctie in voorraad, door overige reden aan voorraad recreatiewoningen toegevoegd (vooral door daling oppervlakte tot < 250 m2)	85	0,1%
Andere reden toevoeging aan voorraad recreatiewoningen (vbo's kwamen in 2017 nog helemaal niet in BAG voor)	3.410	2,7%
Totaal	124.030	100%

¹ Dit is benaderd door te kijken naar het bouwjaar: een bouwjaar van 2016 of later is gelijkgesteld aan nieuwbouw.

² Een verblijfsobject behoort tot de voorraad woningen en niet-woningen als de status gelijk is aan 'In gebruik (niet ingemeten)', 'In gebruik' of 'Buiten gebruik'. Bij alle andere verblijfsobjectstatussen behoort het verblijfsobject niet tot de voorraad.

3.2 Nieuwbouwrecreatiewoningen per gemeente

Onderstaande tabel geeft een overzicht per gemeente van het aantal recreatiewoningen dat via nieuwbouw aan de voorraad recreatiewoningen is toegevoegd in de periode tussen 1-1-2017 en 1-1-2021. Gemeenten met minder dan 10 nieuwbouwrecreatiewoningen zijn niet in de tabel opgenomen³. Uit de tabel blijkt duidelijk dat met name in de bekende toeristische gemeenten nieuwe recreatiewoningen zijn gebouwd.

Tabel 3-2: Aantal recreatiewoningen per gemeente dat via nieuwbouw tussen 1-1-2017 en 1-1-2021 aan de voorraad recreatiewoningen is toegevoegd; bron: CBS-microdata

Gemeente	Aantal	Gemeente	Aantal	Gemeente	Aantal
Sluis	845	Middelburg	64	Enkhuizen	22
Veere	408	Ameland	61	Kaag en Braassem	22
Noord-Beveland	286	Putten	58	Arnhem	21
Dronten	275	Roosendaal	56	Schiermonnikoog	21
Goeree-Overflakkee	273	Soest	55	Viissingen	21
Horst aan de Maas	245	Hengelo	53	Den Helder	18
Hilvarenbeek	204	Oost Gelre	52	Eersel	18
Echt-Susteren	199	Hellendoorn	46	Oirschot	18
Waterland	169	Heerenveen	45	Ooststellingwerf	18
Maastricht	166	Edam-Volendam	44	Gemert-Bakel	17
Bodegraven-Reeuwijk	165	Medemblik	38	Rhenen	17
Valkenburg aan de Geul	157	Súdwest-Fryslân	37	Katwijk	16
Lochem	141	Vieland	36	's-Hertogenbosch	16
Steenwijkerland	139	Tynaarlo	35	Uden	16
De Fryske Marren	136	Drechterland	34	Baarle-Nassau	14
Amsterdam	132	Hof van Twente	33	Borsele	14
Nunspeet	128	Neder-Betuwe	33	De Ronde Venen	14
Bladel	126	Wierden	31	Elburg	14
Texel	125	Bergen (NH.)	30	Noordenveld	14
Eijsden-Margraten	122	Kapelle	30	Utrecht	14
Loon op Zand	122	Zaltbommel	30	Gilze en Rijen	13
Schagen	114	Altena	29	Staphorst	13
Boxmeer	107	Stichtse Vecht	29	Hoeksche Waard	11
Tholen	106	Utrechtse Heuvelrug	29	Midden-Drenthe	11
Hardenberg	93	Groningen	28	Moerdijk	11
Leudal	88	Noordwijk	28	Nieuwkoop	11
Oisterwijk	86	Terschelling	28	Alphen-Chaam	10
Borger-Odoorn	82	Weststellingwerf	28	Berkelland	10
Nijkerk	80	Harderwijk	27	Epe	10
Wijdemeren	78	Noardeast-Fryslân	27	Ermelo	10
Schouwen-Duiveland	77	Winterswijk	27	Heerde	10
Barneveld	75	Bronckhorst	24	Leiden	10
Apeldoorn	73	Boxtel	23	Purmerend	10
Ede	71	Brunssum	23	Rucphen	10
Landerd	69				
Haarlemmermeer	65				

³ Volgens de CBS-outputregels die gelden voor analyses o.b.v. CBS-microdata moet elke cel in een tabel minimaal 10 waarnemingen (aantal recreatiewoningen) bevatten.

3.3 Recreatiewoningen van 2017: status in 2021

In onderstaande tabel worden de 115.700 recreatiewoningen van 2017 als uitgangspunt genomen en wordt gekeken wat de status in 2021 is. Van de toenmalige recreatiewoningen is bijna 107 duizend (92%) in 2021 nog steeds een recreatiewoning. Dit aantal komt natuurlijk overeen met de vorige tabel. Daarnaast zijn er 4 duizend recreatiewoningen gesloopt en is van 1.500 woningen de BAG-gebruiksfunctie veranderd waardoor die woningen in 2021 niet meer tot de recreatiewoningen worden gerekend. Dan zijn er nog 2.600 woningen waarvan de BAG-status in 2021 gelijk is aan “Verblijfsobject ingetrokken”. Deze vbo’s zijn onttrokken aan de voorraad, maar bij deze woningen is geen sprake van sloop.

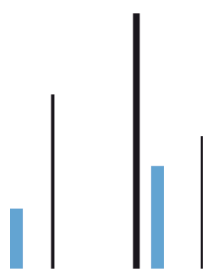
Van de 9 duizend recreatiewoningen (116 duizend minus 109 duizend) die in de vier jaar tussen 2017 en 2021 zijn onttrokken aan de voorraad recreatiewoningen, zijn er dus ruim 4 duizend daadwerkelijk fysiek onttrokken (sloop). De overige 5 duizend mutaties betreffen wijzigingen in de registraties (dus enkel op papier).

Tabel 3-3: Aantal recreatiewoningen van 1-1-2017 naar status op 1-1-2021 en type mutatie tussen beide peildata; bron: CBS-microdata

In 2021 ook nog recreatiewoning (in voorraad)	106.810	92,3%
Sloop in jaren 2017 t/m 2020	4.010	3,5%
In 2021 nog vbo in voorraad maar verandering gebruiksfunctie	1.500	1,3%
Door BAG-status in 2021 niet meer in voorraad	2.605	2,3%
In 2021 nog vbo met logiesfunctie in voorraad, door overige reden onttrokken aan voorraad recreatiewoningen (bijv. door toename oppervlakte tot > 250 m2)	740	0,6%
Totaal	115.665	100,0%

4

Bewoning van recreatiewoningen

In dit hoofdstuk gaan we in op de bewoning van recreatiewoningen volgens de BRP. De verschillen met het vorige onderzoek (stand begin 2019) zijn heel klein.

Van de 124 duizend recreatiewoningen werd 11% op 1 januari 2021 volgens de BRP bewoond. Van de op dat moment bewoonde recreatiewoningen was bijna 75% minimaal anderhalf jaar bewoond¹. Bij bewoonde reguliere woningen is dat met ca. 95% een stuk hoger. Recreatiewoningen worden duidelijk minder lang bewoond dan reguliere woningen. Dit kan onder meer komen doordat mensen een recreatiewoning als tijdelijke overbrugging gebruiken, bijvoorbeeld na een scheiding, tijdens een verbouwing of in afwachting van een nieuwbouwwoning die moet worden opgeleverd. In hoofdstuk 6 (onderdeel 'Woonduur') wordt nader aandacht besteed aan woonduur.

Ruim de helft van de bewoonde recreatiewoningen is gebouwd tussen 1970 en 2000. Recreatiewoningen van vóór 1970 maken slechts een klein deel van de bewoonde voorraad uit.

Tabel 4-1: Recreatiewoningen naar bouwjaar en bewoning (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Bouwjaar	% bewoond	Aantal bewoond	% van bewoonde voorraad	Totale voorraad
Solitair				
< 1940	19%	310	26%	1.630
1940-1969	19%	200	17%	1.070
1970-1999	21%	370	31%	1.700
2000-2009	16%	130	11%	800
2010 en later	12%	170	14%	1.390
Totaal	18%	1.180	100%	6.600
Geclusterd				
< 1940	10%	260	2%	2.550
1940-1969	11%	1.340	11%	12.700
1970-1999	11%	6.600	52%	62.170
2000-2009	15%	3.190	25%	21.310
2010 en later	7%	1.230	10%	18.710
Totaal	11%	12.630	100%	117.440

Grotere recreatiewoningen worden iets vaker bewoond dan kleinere woningen. Van de woningen tot 50 m² wordt 9% op de peildatum bewoond; bij grotere woningen is dat bij de meeste categorieën 11% of 12%.

¹ Op peilmomenten 1 juli 2019, 1 januari 2020 en 1 juli 2020 bewoond (niet noodzakelijkerwijs door dezelfde personen).

Tabel 4-2: Recreatiewoningen naar oppervlakte en bewoning (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

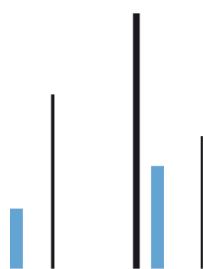
Woonoppervlakte	% bewoond	Aantal bewoond	% van bewoonde voorraad	Totale voorraad
Solitair				
<50 m2	14%	280	23%	2.040
50-74 m2	16%	320	27%	1.950
75-99 m2	22%	230	19%	1.040
100-149 m2	25%	230	19%	910
150 m2 en groter	20%	130	11%	660
Totaal	18%	1.180	100%	6.600
Geclusterd				
<50 m2	9%	2.340	19%	26.270
50-74 m2	11%	4.860	38%	45.320
75-99 m2	12%	3.680	29%	30.290
100-149 m2	12%	1.510	12%	12.800
150 m2 en groter	9%	240	2%	2.760
Totaal	11%	12.630	100%	117.440

Het overgrote deel van de recreatiewoningen betreft eengezinswoningen. Eengezinswoningen worden ook vaker bewoond dan meergezinswoningen.

Tabel 4-3: Recreatiewoningen naar type en bewoning (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Woningtype	% bewoond	Aantal bewoond	% van bewoonde voorraad	Totale voorraad
Solitair				
Een per pand	17%	760	64%	4.490
Meer per pand	20%	420	36%	2.110
Totaal	18%	1.180	100%	6.600
Geclusterd				
Een per pand	11%	11.800	93%	104.970
Meer per pand	7%	820	6%	12.470
Totaal	11%	12.630	100%	117.440

5

Huishoudens in recreatiewoningen

In dit hoofdstuk beschrijven we de huishoudens die volgens de inschrijving in de BRP in recreatiewoningen wonen. De verschillen met het vorige onderzoek (stand begin 2019) zijn heel klein.

De 25.700 personen die in recreatiewoningen staan ingeschreven vormen samen 15.420 huishoudens. Huishoudens in recreatiewoningen zijn relatief vaak eenpersoonshuishoudens (52%). In reguliere woningen is dat percentage met 38% duidelijk lager. Het aandeel paren in recreatiewoningen komt met 32% ongeveer overeen met de huishoudens in reguliere woningen. Naar verhouding wonen er weinig gezinnen (10%), terwijl het aandeel eenoudergezinnen ongeveer hetzelfde is als dat onder huishoudens in reguliere woningen.

Tabel 5-1: Huishoudens in reguliere woningen en recreatiewoningen naar huishoudtype (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Huishoudtype	Reguliere woningen	Recreatiewoningen		Totaal
		Solitair	Geclusterd	
Alleenstaand	38%	61%	51%	52%
Paar zonder kind(eren)	29%	25%	33%	32%
Paar met kind(eren)	25%	8%	10%	10%
Eenoudergezin	7%	6%	6%	6%
Totaal (%)	100%	100%	100%	100%
Totaal (abs.)	7.933.190	1.850	13.570	15.420

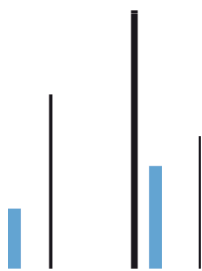
Bekeken naar leeftijd zijn de verschillen tussen huishoudens in recreatiewoningen en reguliere woningen kleiner. In recreatiewoningen wonen wat minder huishoudens tot 40 jaar en juist duidelijk meer 65-75-jarige huishoudens.

Tabel 5-2: Huishoudens in reguliere woningen en recreatiewoningen naar leeftijd (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Leeftijd huishouden	Reguliere woningen	Recreatiewoningen		Totaal
		Solitair	Geclusterd	
< 25 jaar	4%	7%	4%	4%
25 tot 30 jaar	7%	10%	6%	6%
30 tot 40 jaar	15%	18%	11%	12%
40 tot 50 jaar	16%	17%	14%	15%
50 tot 65 jaar	28%	28%	32%	32%
65 tot 75 jaar	16%	13%	21%	20%
75 jaar en ouder	13%	7%	12%	12%
Totaal (%)	100%	100%	100%	100%
Totaal (abs.)	7.933.190	1.850	13.570	15.420

6

Bewoners van recreatiewoningen

In dit laatste hoofdstuk beschrijven we welke bewoners in recreatiewoningen wonen volgens de BRP. In het vorige hoofdstuk keken we naar de huishoudens, in dit hoofdstuk kijken we naar de bewoners en zijn de uitkomsten dus op het niveau van personen.

De verschillen met het vorige onderzoek zijn klein. Het totaal aantal ingeschreven bewoners is toegenomen van 23.400 begin 2019 tot 25.700 begin 2021. Deze toename past bij de stijging van het totaal aantal recreatiewoningen. De samenstelling van de bewoners naar kenmerken lijkt sterk op het vorige onderzoek. Wel is het aantal bewoners met een Poolse of andere Oost-Europese migratieachtergrond, vermoedelijk arbeidsmigranten, duidelijk toegenomen. In 2019 waren zij goed voor ca. 9% van de ingeschreven bewoners, in 2021 is dat 12%.

6.1 Geslacht, leeftijd en herkomst

Ongeveer 54% van de ingeschreven bewoners van recreatiewoningen is man. Mannen zijn daarmee enigszins oververtegenwoordigd. Dit komt deels door Oost-Europese arbeidsmigranten die vaker man dan vrouw zijn. Eerder is de leeftijd van huishoudens beschreven op basis van de referentiepersonen. Dit geeft nog geen inzicht in de leeftijden van overige bewoners. In onderstaande tabel is te zien dat 10% van de bewoners minderjarig is. Er wonen relatief weinig jongeren tussen de 18 en 30 jaar (13%) in recreatiewoningen. Ook het aantal 75-plussers is met 9% beperkt, terwijl het aandeel jongere ouderen (65 tot 75) met 18% wel aanzienlijk is.

Gegeven het steeds urgenter vraagstuk rondom de huisvesting van arbeidsmigranten is het relevant om ook de herkomst (migratieachtergrond) van mensen mee te nemen in dit onderzoek. Ruim driekwart van de ingeschreven bewoners van recreatiewoningen heeft geen migratieachtergrond (eerste of tweede generatie, conform CBS-definitie), 17% westers allochtoon en 4% niet-westers allochtoon. In vergelijking met de totale bevolking in Nederland hebben relatief veel bewoners van recreatiewoningen een westerse migratieachtergrond en zijn er juist minder bewoners met een niet-westerse achtergrond. In onderstaande tabel wordt de herkomstgroep (migratieachtergrond) van bewoners volgens CBS-definitie beschreven. De herkomstgroep is vastgesteld op basis van het eigen geboorteland of dat van de ouders. Als een persoon in Nederland is geboren, maar een van de ouders in het buitenland dan wordt dat land aangehouden¹. Van de bewoners van recreatiewoningen heeft 8% een Poolse herkomst en van 4% ligt de herkomst in een ander Oost-Europees land (inclusief Rusland). Onder deze bewoners van Poolse of andere Oost-Europese herkomst bevinden zich vermoedelijk veel arbeidsmigranten. Het aandeel overig westers (anders dan Polen en overig Oost-Europa) ligt met 9% ook relatief hoog. Er wonen juist weinig mensen (1%) uit de grote

¹ Als zowel de vader als de moeder in het buitenland is geboren, wordt gekeken naar het geboorteland van de moeder.

klassieke herkomstgroepen Turken, Marokkanen, Surinamers en Antillianen in recreatiewoningen. Er zijn met 14% veel meer bewoners met een eerste generatie migratieachtergrond (geboren in het buitenland) dan bewoners van de tweede generatie (6%) terwijl in de Nederlandse bevolking als geheel de twee generaties elkaar ongeveer in evenwicht houden.

Tabel 6-1: Bewoners van recreatiewoningen naar geslacht, leeftijd, herkomstgroep en generatie (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

		Recreatiewoningen		
		Solitair	Geclusterd	Totaal
Geslacht				
	Man	56%	53%	54%
	Vrouw	44%	47%	46%
Leeftijd				
	< 18 jaar	11%	10%	10%
	18-24 jaar	9%	6%	7%
	25-29 jaar	9%	5%	6%
	30-39 jaar	15%	10%	10%
	40-49 jaar	14%	12%	12%
	50-64 jaar	25%	28%	28%
	65-74 jaar	12%	19%	18%
	75-84 jaar	5%	8%	8%
	85 jaar en ouder	1%	1%	1%
Migratieachtergrond				
	Geen migratieachtergrond	64%	77%	76%
	Klassiek herkomstland	3%	1%	1%
	Overig niet-westers	4%	2%	3%
	Polen	11%	8%	8%
	Overig Oost-Europa en Rusland	7%	3%	4%
	Overige westerse landen	10%	8%	9%
Generatie				
	Geen migratieachtergrond	64%	77%	76%
	Eerste generatie migratieachtergrond	29%	17%	18%
	Tweede generatie migratieachtergrond	6%	6%	6%
Totaal (abs.)		2.910	22.830	25.740

6.2 Opleidingsniveau en bron van inkomsten

In de CBS-microdata is ook het niveau van de hoogst behaalde opleiding van personen bekend. Bij een relatief groot deel van de bewoners kan geen opleidingsniveau worden gekoppeld, vaak omdat zij in Nederland geen opleiding gevolgd hebben (zoals arbeidsmigranten). Volwassen bewoners van recreatiewoningen (18 jaar en ouder) zijn minder hoogopgeleid dan de Nederlandse bevolking als geheel. Een relatief klein deel heeft een hbo- of wo-opleiding afgerond en is daarmee hoogopgeleid. Een naar

verhouding groot deel heeft havo, vwo of mbo 2-4 of daarmee vergelijkbaar afgerond en ook een lagere opleiding dan dat niveau komt relatief veel voor.

Bewoners van recreatiewoningen zijn ingedeeld naar de belangrijkste bron van het persoonlijk inkomen². Van een deel van de bewoners is geen inkomensinformatie over het jaar 2019 bekend. Met name bij immigranten is dat het geval. Deze groep van personen met een onbekend inkomen (12% van het totaal van de 18+'ers) blijft hier buiten beschouwing, evenals personen die nog geen 18 jaar zijn. Van de meerderjarige personen van wie het inkomen bekend is, is voor 41% loondienst de belangrijkste inkomstenbron, 11% is zelfstandige en voor 10% is een uitkering³ het belangrijkste. Voor een andere grote groep (29%) is een pensioen de voornaamste bron.

Tabel 6-2: Bewoners van 18 jaar en ouder in recreatiewoningen naar opleidingsniveau* en belangrijkste bron persoonlijk inkomen* in 2019 (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

	Recreatiewoningen		
	Solitair	Geclusterd	Totaal
Opleidingsniveau			
Basisonderwijs	13%	10%	11%
Vmbo / mbo 1	13%	12%	12%
Havo wvo mbo	49%	52%	51%
Hbo / wo bachelor	17%	19%	18%
Hbo / wo master	7%	8%	7%
Totaal (abs., zonder onbekend)	1.370	9.960	11.330
Bron persoonlijk inkomen			
Werknemer (loon)	47%	41%	41%
Zelfstandige	11%	11%	11%
Werkloosheidsuitkering	1%	1%	1%
Bijstand	3%	1%	2%
Overige sociale voorziening	2%	1%	1%
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	5%	6%	6%
Pensioen	21%	30%	29%
Student	6%	4%	4%
Zonder inkomen	4%	4%	4%
Totaal (abs., zonder onbekend)	2.080	18.230	20.310

*Bij beide kenmerken geldt: exclusief personen van wie het opleidingsniveau of bron inkomen onbekend is

² Hiermee wordt bedoeld: het inkomen van de persoon zelf. De belangrijkste bron van het inkomen op huishoudensniveau kan verschillen van de belangrijkste bron van het inkomen op persoonsniveau.

³ Werkloosheid, bijstand, arbeidsongeschiktheid of overige uitkering.

6.3 Woonduur

Mensen hebben verschillende redenen om in een recreatiewoning te gaan wonen. Een reden kan zijn dat het voor mensen een tijdelijke tussenoplossing is na een scheiding of het uit elkaar gaan. Dit is terug te zien in de woonduur. 30% van de bewoners staat er op peildatum 1 januari 2021 minder dan één jaar ingeschreven. Dit is veel meer dan de totale bevolking in Nederland. 19% woont er tussen de 5 en 10 jaar en niet meer dan 17% woont er 10 jaar of langer. Dit laatste percentage is lager dan onder de Nederlandse bevolking als geheel. Merk op dat het mogelijk is dat een deel van de bewoners in de praktijk al in de recreatiewoning woonde vóór het moment van inschrijving op het adres in de BRP.

Tabel 6-3: Bewoners recreatiewoningen naar woonduur op adres (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Woonduur	Recreatiewoningen		
	Solitair	Geclusterd	Totaal
<1 jaar	40%	29%	30%
1 tot 2 jaar	16%	14%	14%
2 tot 3 jaar	7%	8%	8%
3 tot 5 jaar	11%	11%	11%
5 tot 10 jaar	14%	20%	19%
10 jaar en langer	12%	18%	17%
Totaal (%)	100%	100%	100%
Totaal (abs.)	2.910	22.830	25.740

6.4 Kenmerken in samenhang bekeken

Tot nu toe zijn de kenmerken van bewoners in recreatiewoningen los van elkaar bekeken. Het is ook interessant om te kijken naar verbanden tussen kenmerken. Daartoe staan hieronder enkele kruistabellen afgebeeld die een nader inzicht geven in de bewoners van recreatiewoningen. Net als de vorige tabellen zijn de uitkomsten weergegeven op persoonsniveau.

Paren en gezinnen hebben vaker een lange woonduur dan alleenstaanden en eenoudergezinnen.

Tabel 6-4: Bewoners in recreatiewoningen naar type huishouden waartoe ze behoren en woonduur (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Huishoudtype	Woonduur						Totaal
	<1 jaar	1 tot 2 jaar	2 tot 3 jaar	3 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	10 jaar en langer	
Alleenstaand	32%	15%	8%	12%	18%	15%	100%
Paar zonder kinderen	27%	14%	7%	11%	20%	20%	100%
Gezin	33%	12%	7%	10%	19%	19%	100%
Eenoudergezin	33%	18%	9%	13%	17%	9%	100%
Totaal (%)	30%	14%	8%	11%	19%	17%	100%
Totaal (abs.)	7.830	3.690	2.000	2.890	4.890	4.430	25.740

Alleenstaanden in recreatiewoningen hebben vaker een migratieachtergrond (eerste of tweede generatie) dan personen in meerpersoonshuishoudens. Omgekeerd geformuleerd: een relatief groot deel van de personen met een migratieachtergrond zijn alleenstaand. Ruim 1 op de 10 alleenstaanden in recreatiewoningen is of zelf afkomstig uit Polen of heeft ouder(s) die daar geboren zijn.

Tabel 6-5: Bewoners van recreatiewoningen naar type hushouden en herkomstgroep (definitie CBS, inclusief tweede generatie) (o.b.v. inschrijvingen in BRP), 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Huidhoudtype	Herkomstgroep						Totaal
	Geen migratieachtergrond	Klassieke herkomstgroepen	Overig niet-westers	Polen	Overig Oost-Europa en Rusland	Overige westerse landen	
Alleenstaand	69%	2%	2%	13%	5%	9%	100%
Paar zonder kinderen	78%	1%	2%	7%	3%	9%	100%
Gezin	81%	1%	3%	5%	3%	7%	100%
Eenoudergezin	80%	2%	4%	4%	1%	8%	100%
Totaal (%)	76%	1%	3%	8%	4%	9%	100%
Totaal (abs.)	19.530	310	650	2.080	980	2.190	25.740

Bewoners met een migratieachtergrond (eerste of tweede generatie) hebben vaker dan gemiddeld een korte woontijd. Personen zonder migratieachtergrond hebben juist vaker een langere woontijd. In de grijs gemarkeerde cellen zijn, vanwege lage aantallen, categorieën samengevoegd.

Tabel 6-6: Bewoners van recreatiewoningen naar herkomstgroep (definitie CBS, inclusief tweede generatie) en woontijd, 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Herkomstgroep	Woontijd						Totaal
	<1 jaar	1 tot 2 jaar	2 tot 3 jaar	3 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	10 jaar en langer	
Geen migratieachtergrond	26%	13%	7%	12%	21%	20%	100%
Klassiek herkomstland	40%	16%	9%	9%	16%	10%	100%
Overig niet-westers	47%	21%	8%	8%	10%	6%	100%
Polen	54%	22%	8%	9%	8%		100%
Overig Oost-Europa en Rusland	57%	20%	9%	8%	6%		100%
Overige westerse landen	31%	15%	9%	11%	18%	16%	100%
Totaal (%)	30%	14%	8%	11%	19%	17%	100%
Totaal (abs.)	7.830	3.690	2.000	2.890	4.890	4.430	25.740

Jongeren in recreatiewoningen hebben vaker een korte woontijd dan ouderen. Ook onder ouderen (65+) heeft ongeveer de helft een woontijd van maximaal 5 jaar. Dat is een hoog aandeel in vergelijking met ouderen die in reguliere woningen wonen.

Tabel 6-7: Bewoners van recreatiewoningen naar leeftijd (persoon) en woontijd, 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Leeftijd (persoon)	Woontijd						Totaal
	<1 jaar	1 tot 2 jaar	2 tot 3 jaar	3 tot 5 jaar	5 tot 10 jaar	10 jaar en langer	
< 18 jaar	41%	14%	9%	11%	17%	9%	100%
18-24 jaar	48%	18%	7%	6%	10%	11%	100%
25-29 jaar	53%	21%	9%	9%	5%	3%	100%
30-39 jaar	45%	20%	10%	11%	11%	4%	100%
40-49 jaar	34%	15%	8%	13%	19%	12%	100%
50-64 jaar	26%	14%	8%	13%	20%	19%	100%
65-74 jaar	18%	10%	7%	12%	26%	26%	100%
75 jaar en ouder	9%	9%	5%	9%	30%	39%	100%
Totaal (%)	30%	14%	8%	11%	19%	17%	100%
Totaal (abs.)	7.830	3.690	2.000	2.890	4.890	4.430	25.740

In de laatste tabel van dit hoofdstuk wordt de woontijd gerelateerd aan de belangrijkste bron van het persoonlijk inkomen. Pensioenontvangers hebben duidelijk vaker een relatief lange woontijd. Verder zijn de verschillen niet zo heel groot.

Tabel 6-8: Bewoners* van recreatiewoningen naar woontijd en belangrijkste bron persoonlijk inkomen inkomensbron huishouden in 2019 en woontijd, 1-1-2021, bron: CBS-microdata

Woontijd	Bron persoonlijk inkomen									Totaal
	Werknemer (loon)	Zelfstandige	Werkloosheidsuitkering	Bijstand	Overige sociale voorziening	Arbeidsongeschiktheidsuitkering	Pensioen	Student	Zonder inkomen	
<1 jaar	29%	26%	31%	22%	27%	21%	13%	35%	22%	29%
1 tot 2 jaar	15%	15%	15%	17%	11%	12%	10%	14%	13%	14%
2 tot 3 jaar	10%	9%	8%	11%	7%	10%	6%	6%	11%	8%
3 tot 5 jaar	13%	14%	13%	16%	15%	17%	11%	8%	14%	11%
5 tot 10 jaar	18%	19%	22%	25%	27%	23%	28%	16%	21%	19%
10 jaar en langer	15%	18%	12%	8%	13%	18%	31%	20%	18%	18%
Totaal (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Totaal (abs.)	8.410	2.320	240	320	260	1.170	5.940	800	860	23.210

*Exclusief personen onder de 18 jaar en personen waarvan het inkomen onbekend is